

Výročná správa
Slovenského zväzu telesne postihnutých
za rok 2023

1 CHARAKTERISTIKA SZTP

V zmysle Stanov SZTP je **Slovenský zväz telesne postihnutých** celo republikový, dobrovoľný, humanitný a nepolitický subjekt, otvorený pre každého občana, ktorý sa chce podieľať na jeho poslaní. SZTP združuje občanov s telesným postihnutím a ťažkým telesným postihnutím, rodičov telesne postihnutých detí, rodinných príslušníkov telesne postihnutých občanov, priaznivcov telesne postihnutých bez rozdielu národnosti, štátnej príslušnosti, pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, politického, či iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnostnej alebo k etnickej menšine, majetku, rodu, alebo iného postavenia.

Činnosť našej organizácie je veľmi rozmanitá, dotýka sa rôznych oblastí spoločenského života. Každoročne organizujeme aktivity z oblasti športu, kultúry, vzdelávania, prístupnosti dopravy, stavebného prostredia a pod.

1.1 Organizačná štruktúra SZTP

predsedníčka a štatutárna zástupkyňa SZTP : **Ing. Monika Vrábľová**

prvý podpredseda SZTP : **Ing. Milan Dohun**

druhý podpredseda SZTP : **Elena Rónaiová**

zloženie Republikovej rady SZTP:

KC SZTP Bratislava

KC SZTP Nitra

KC SZTP Trenčín

KC SZTP Banská Bystrica

KC SZTP Žilina

KC SZTP Košice

KC SZTP Trnava

KC SZTP Prešov

RŠO SZTP ŤTP a vozičkárov

RŠO SZTP Asociácia POLIO v SR

Zdenka Kmeťová,

Martin Drdoš,

Elena Rónaiová,

Mgr. Ivana Matejčíková,

Mária Antalová,

Milan Kubala,

Monika Repková,

Anna Olejárová,

Ján Miho,

Ing. Milan Dohun.

predsedníčka RKK SZTP:

Zlatica Kokorud'ová

riaditeľka SZTP:

Mgr. Oľga Bohuslavová

2 HLAVNÉ CIELE SZTP

2.1 Oblasť sociálneho poradenstva a sociálnej prevencie

Jednou z priorít SZTP bolo aj v roku 2023 poskytovanie sociálneho poradenstva a sociálnej prevencie, ktoré bolo zamerané na vyhľadávanie klientov, ktorí potrebovali odbornú pomoc v prirodzenom prostredí, poskytovanie informácií v zmysle zákona o sociálnych službách č. 448/2008 Z.z.. Poskytovali sme informácie a poradenstvo o spôsobe

vybavovania peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia v zmysle zákona č. 447/2008 Z.z., informácie v zmysle zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti v znení neskorších predpisov a ďalších zákonov bezprostredne súvisiacich s oblasťou života telesne a ťažko telesne postihnutých občanov. SZTP poskytoval sociálne poradenstvo všetkým občanom, ktorí o to prejavili záujem. Sociálni pracovníci poskytovali sociálne poradenstvo a sociálnu prevenciu pri osobnej návšteve klienta na SZTP, kde mu bola založená príslušná dokumentácia alebo e-mailom (založená otázka a odpoveď), poštou prípadne telefonicky. Členovia – dobrovoľníci a pracovníci SZTP vykonávali sociálne poradenstvo vo svojich poradenských centrách.

V zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1997 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov špecializované sociálne poradenstvo sa vykonáva na základe akreditácie, ktorú udeľuje MPSVR SR.

2.2 Rekondično –rehabilitačné a integračné pobyty

Členovia SZTP sa každoročne zúčastňujú na rekondično – rehabilitačných a integračných pobytoch, na ktorých najmä metódami sociálnej rehabilitácie prispievajú k udržiavaniu alebo zlepšovaniu zdravotného stavu, ako telesnému tak aj duševnému.

Cieľom našich rekondično – rehabilitačných a integračných pobytov je umožniť začlenenie občanov s telesným a ťažkým telesným postihnutím do spoločnosti a zabezpečiť im čo najlepšiu dosiahnuteľnú kvalitu života, s najvyššou možnou mierou nezávislosti, samostatnosti, sociálnej integrácie, osobného zadosťučinenia a ľudskej dôstojnosti. V rámci sociálnej rehabilitácie sa venujeme rehabilitačnej činnosti, práci so psychológom a sociálnym zručnostiam.

3 AKTIVITY

3.1 Legislatívna činnosť

Neoddeliteľnou súčasťou práce SZTP je pripomienkovanie legislatívy, ktorá vo vzťahu k životu občanov s telesným a ťažkým telesným postihnutím je veľmi dôležitá. Táto činnosť sa vykonáva najmä cez Národnú radu občanov so zdravotným postihnutím v SR. V poslednom období sme sa aktívne zapájali do návrhu tvorby stavebného zákona a jeho vyhlášok. Boli sme sklamaní, že návrh zákona bol stiahnutý a namiesto neho bude novelizovaný ten starý.

3.2 Rekreácie, šport, voľný čas

Na rekreáciu projekty nepodávame. Túto činnosť sme zabezpečili pre naše krajské centrá cez SOREU. Pokiaľ ide o šport a voľno časové aktivity, boli zabezpečované v rámci Medzinárodného dňa osôb so zdravotným postihnutím, ktorý sa uskutočňuje každý rok v inom regióne. Medzinárodný deň osôb so zdravotným postihnutím má dve časti a to jednu športovú a jednu vzdelávaciu. Predchádzali tomu športové dni na základných organizáciách, okresných centrách i krajských centrách.

Medzinárodný deň osôb so zdravotným postihnutím

Slovenský zväz telesne postihnutých zorganizoval v dňoch 14. - 16. júla 2023 v priestoroch Strednej odbornej školy dopravnej v Trenčíne oslavy MDOZP. Hlavným

organizátorom bolo Krajské centrum SZTP Trenčín, s finančnou podporou mesta Trenčín. Na podujatí sa zúčastnilo 120 účastníkov z celého Slovenska.

Prvý deň bol venovaný športovej činnosti. Súťažilo sa v 5 disciplínach. Zároveň sa konal odborný seminár na tému: peňažné príspevky na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia.

Sprievodnou akciou bola prehliadka mesta Trenčín turistickým vláčikom Matúš Čák a prehliadka Skalky pri Trenčíne, najstaršieho pútnického miesta na Slovensku.

Po večeri nasledoval kultúrny program, v rámci ktorého boli odovzdané aj zväzové vyznamenania dobrovoľníkom SZTP z celého Slovenska.

3.3 Kultúra

V roku 2023 našu kultúrnu činnosť podporilo **Ministerstvo kultúry SR** a to v rámci Grantového programu 2023 - **Kultúra znevýhodnených skupín obyvateľstva**.

3.3.1 Kremnická barlička 2023 – 19. ročník celoslovenskej súťaže v speve, prednese poézie a prózy“

V dňoch 8. – 10. septembra 2023 sa uskutočnil 19. ročník „Kremnickej barličky“ – celoslovenskej súťaži ľudí s telesným postihnutím v prednese poézie, prózy a v speve, ktorý sa už tradične konal v priestoroch rekreačného strediska Toliar v Kremnici. Súťaž v roku 2023 prebiehala v kategóriách – spev jednotlivci a skupiny, prednes poézie a prózy a vlastná tvorba, v slovenskom, maďarskom, rusínskom, poľskom a ukrajinskom jazyku.

Výhercovia celoslovenskej súťaže „Kremnická barlička 2023“

Poézia – vlastná tvorba

1. Dušan Hanko, Nitrianska Streda
2. Eva Kolembusová, Banská Štiavnica
3. Jozef Turček, Veľký Lapáš

Próza – vlastná tvorba

1. Anna Šutáková, Dolný Hričov
2. Renáta Ulrichová, Bardoňovo

3. Helena Dovhunová, Vrakúň

Poézia

1. Anton Kakaš, Bratislava II.
2. Anna Šutáková, Dolný Hričov
3. Valéria Šikulová, Dolný Pial

Spev – jednotlivci

1. Dušan Komora, Udavské
2. Henrich Slaušek, Bratislava V.

Spev – skupiny

1. Emília Bakovková, Jozef Števík – Hronské Kľáčany
2. Zdenka a Ján Petrášovi - Senica
3. ZO SZTP Trnava

Spev – jednotlivci – maďarský jazyk

1. Erika Forróová, Komárno
2. Magdaléna Horváthová, Komárno

Spev – ukrajinský jazyk

Dušan Komora, Eva Hančáková, Lea Weberová

Spev – rusínsky jazyk

Helena a Milan Dovhunovi, Vrakúň

Divadelné predstavenie, cena Matice...

Lea Weberová, Brezno

Poézia – maďarský jazyk

Magdaléna Horváthová, Komárno

Súčasťou podujatia „Kremnická barlička“ bola aj výstava ručných prác – výšivky, paličkovaná čipka, figúrky z textilu, výrobky z dreva z dielne ľudí s telesným postihnutím a pod.

3.3.2 „Svet ako ho vidíme my“ – výstava výtvarných prác ľudí s telesným a ťažkým telesným postihnutím

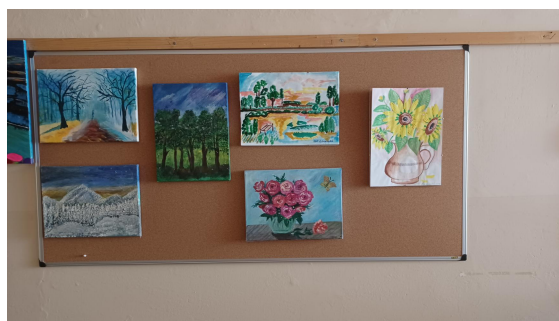
V roku 2023 sa konal už 15. ročník výstavy výtvarných prác ľudí s telesným a ťažkým telesným postihnutím s názvom „**Svet ako ho vidíme my**“. Aj v tomto roku Republikové centrum SZTP rozšírilo ponuku vystavovaných prác tak, že k obrazom pribudli aj výrobky z dreva, drôtu a šúpolia, tokárstvo, rezbárstvo, šperky, čo našu výstavu určite obohatilo.

Prvé kolo výstavy sa konalo pod záštitou starostu obce Červeník pána Mariana Mihálíka v priestoroch Kultúrneho domu v termíne od 13.4. – 5.5.2023. Druhé kolo sa konalo v budove Radnice v Rimavskej Sobote v termíne od 24.7. – 11.8.2023 pod záštitou primátora mesta Rimavská Sobota JUDr. Jozefa Šimka.

Obidve kolá mali veľký úspech aj vďaka tomu, že jednotlivé kolá výstavy sa realizovali v bezbariérových priestoroch. V úvode bol zabezpečený kultúrny program z daného regiónu.

Otvorenie výstavy v Červeníku

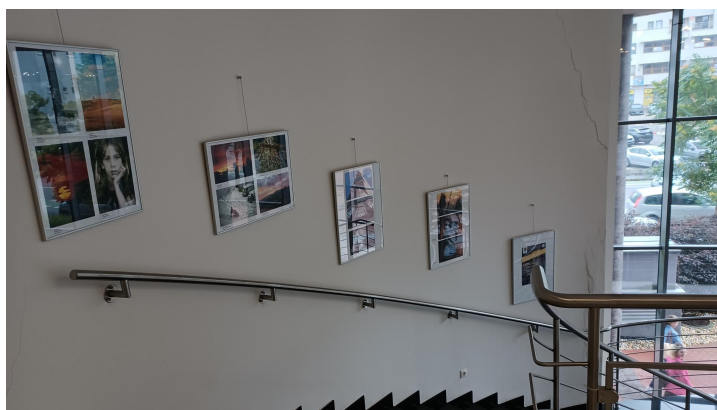
výstava v Rimavskej Sobote

3.3.3 „Tak to vidíme my“ – výstava fotografií očami ľudí s telesným postihnutím

Prvé kolo výstavy sa uskutočnilo v zariadení pre seniorov Domov života v Banskej Štiavnici v termíne 9.6. – 30.6.2023 pod záštitou podpredsedu Banskobystrického samosprávneho kraja Mgr. Mikuláša Pála a druhé kolo sa konalo vo výstavných priestoroch Trenčianskeho samosprávneho kraja v termíne od 9.8. – 30.8.2023. Výstava bola organizovaná pod záštitou predsedu Trenčianskeho samosprávneho kraja Ing. Jaroslava Bašku.

výstava v Banskej Štiavnici

výstava v Trenčíne

3.3.4. Zbierka básnickej a prozaickej tvorby ľudí s telesným a ťažkým telesným postihnutím s názvom „Muselo to prísť ...“

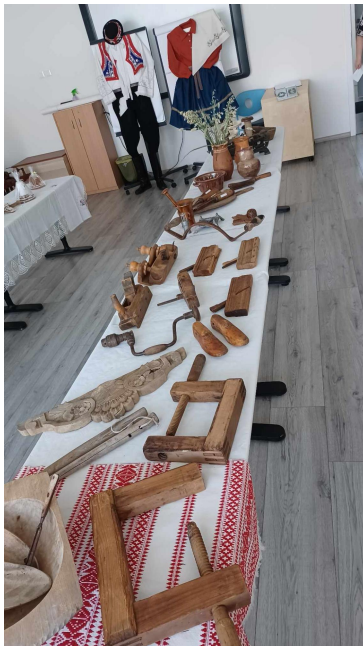
V rámci 19. ročníka Kremnickej barličky bola uvedená do života 14. zbierka pod názvom „Muselo to prísť ...“. Krstným otcom zbierky sa stal podpredseda SZTP Ing. Milan Dohun.

krst zbierky

3.3.5. Inovácia starých remesiel - výstava a prezentácia prác ľudí s TP

SZTP prvýkrát organizoval výstavu pod názvom Inovácia starých remesiel – výstava a prezentácia prác ľudí s telesným postihnutím. Termín realizácie bol od 30.6. – 30.6.2023 v Komunitnom centre areálu Centra voľného času v Malackách. Na výstave boli použité výrobky, ktoré používali naši starí rodičia v domácnostiach a ukážky starých remesiel ako sú výrobky z drôtu, perníkov, sviečok a pod. Na otvorení výstavy sa osobne zúčastnil primátor mesta Malaciek JUDr. Ing. Juraj Říha, PhD., ktorý prevzal záštitu nad uvedeným podujatím.

výstava v Malackách

3.4 Životné prostredie

Slovenský zväz telesne postihnutých v roku 2018 poskytoval bezplatne poradenstvo v oblasti bezbariérových riešení stavieb a v rámci Bratislavského kraja vydával stanoviská k stavebným povoleniam a územným rozhodnutiam na základe predloženej stavebnej dokumentácie. Stanoviská a rozhodnutia boli vydávané v súlade s vyhláškou MŽP SR č. 532/2002, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na

výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. V náplni to má externý pracovník SZTP v roku 2023 sa usiloval o zvýšenie kompetencií komisií zriadených pri SZTP na elimináciu architektonických bariér voči štátnej správe a samospráve.

3.5 Oblasť informatiky

Slovenský zväz telesne postihnutých od roku 1995 vydáva vlastný časopis **TP + TP** telesne postihnutí + tolerancia, pomoc. Od roku 2017 grafickú úpravu a tlač zabezpečuje Kníhtač Gerthofer Zohor. Šírenie informácií formou časopisu sa veľmi osvedčilo. Obsahom časopisu bývajú informácie o úplne novej resp. novelizovanej legislatíve, ktorá je dôležitá vo vzťahu k životu občanov s telesným a ťažkým telesným postihnutím. Je tu možnosť prečítať si informácie o organizovaní rôznych podujatí - konferencií, školení, seminárov, workshopov, nechýbajú ani články zo života základných organizácií SZTP, užitočné informácie pre telesne a ťažko telesne postihnutých, spoločenská rubrika a pod. Oživením časopisu je aj sporadické uverejňovanie vlastnej literárnej tvorby našich členov.

Slovenský zväz telesne postihnutých vydával aj roku 2023 vlastný časopis „TP + TP telesne postihnutí + tolerancia, pomoc“. Na vydávanie časopisu sme dostali finančné prostriedky z MPSVR SR a mohli sme vydať 4 čísla. Asociácia POLIO pokračovala v tomto roku vo vydávaní časopisu „Informátor“.

Jedna z foriem zviditeľňovania nášho zväzu a pravidelného informovania našich členov, ale aj širokej verejnosti, je naša webová stránka www.sztp.sk a FB Republikové centrum SZTP, kde sa venujeme témam: sociálna prevencia a sociálne poradenstvo, legislatíva, architektonické bariéry, informatika, vzdelávanie.

4 ČINNOSŤ SZTP V ORGANIZÁCIÁCH NA ÚZEMÍ SR

SZTP je členom Slovenskej humanitnej rady a Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím v SR.